

Pregar en temps d'incertesa

Ignasi Fossas, prior del monestir de Montserrat

Sovint hem sentit comentar, o ho hem dit nosaltres mateixos, que no hi ha paraules per a determinades situacions. Es tracta de moments de la vida que poden ser positius o negatius, alegres o tristos. Poden ser circumstàncies de gran joia, d'esclat d'una nova vida, d'extrema realització personal o poden ser situacions de gran dolor i de tristesa, de mort, d'angoixa, d'injustícia, de contradicció molt gran. I és cert, d'una banda, que no hi ha paraules davant d'això. Que el millor que podem fer és callar, estar en silenci al costat de la persona o les persones amb les quals volem compartir un gran dolor o una joia inexpressable. Un silenci que vol expressar que el misteri del bé i del mal ens sobrepassa absolutament i alhora ens toca ben de ple.

Però també és veritat que hi ha un llibre de la Bíblia que ens ofereix paraules per posar en cada una d'aquestes situacions. Perquè també és cert que una de les característiques de l'ésser humà és la capacitat de parlar. La paraula expressa el cor humà i alhora l'afaïçona i el configura. Aquest llibre és el llibre dels Salms. Aquesta col·lecció de 150 poemes on hi trobem paraules per a totes les situacions humanes. «Venim al món amb aquest llibre a les entranyes», ha escrit un autor jueu contemporani (A. Choraqui). I Sant Atanasi d'Alexandria, ja al s. IV, lloava el llibre dels salms perquè en ell hi ha paraules per posar en tots els moviments i totes les situacions per on passa l'esperit humà.

Fa vuit anys una meva amiga, a qui acabaven de diagnosticar una malaltia greu, em va demanar si la podia ensenyar a resar. «Molta gent em diu que resarà per mi, i he pensat que estaria bé que jo també m'hi posés», em va dir (cf. M. HERAS-I.M. FOSSAS, *Correspondència. Setembre 2012-Agost 2014. Descobrint la pregària dels salmistes*, Publ. Abadia de Montserrat 2017). És una de les coses més grans que es pot demanar a un monjo. Per això, després de superar la basarda del primer moment, vaig acceptar el repte i li vaig proposar de descobrir la pregària dels salms. Perquè el Salteri és el llibre de pregària de l'Església per excel·lència i perquè els salms ofereixen paraules per cada situació vital. D'una banda els salms són un compendi de la Bíblia en forma de poesia, i de l'altra són un compendi de l'ànima humana, perquè ofereixen paraules per dir en cada una de les situacions per les que podem passar tot al llarg de la vida. Són, encara, paraules de Sant Atanasi.

En la situació tan insòlita i extraordinària que estem vivint a causa de la pandèmia del coronavirus, crec que els salms ofereixen paraules molt vàlides per pregar en temps d'incertesa. Per exemple, el salm 13 (12), molt adequat per expressar en la nostra pregària a Déu la fatiga i el cansament davant el misteri del mal, del dolor i de la mort, la perplexitat enfront de la nostra finitud, el sofriment més íntim del qui ja no pot més davant de la malaltia i de la mort. És un salm que ens ve espontàniament als llavis, aquests dies, o bé que podem dir en nom de tantes persones que ja no poden més:

Fins quan, Senyor, seguireu oblidant-me!

Fins quan m'amagareu la mirada!

Fins quan portaré dintre meu tants neguits, tantes penes nit i dia, dins el cor!

Fins quan l'enemic s'alçarà triomfant!

Senyor, Déu meu, mireu i defenseu-me.

Ompliu-me els ulls de claror, que la son de la mort no me'ls aclui;

que no digui l'enemic: "L'he vençut", ni s'alegri de veure la meva caiguda.

I com acostuma a passar sovint en els salms, l'autor acaba proclamant la seva confiança en l'amor i el triomf del Senyor, perquè ja n'ha començat a tastar les primícies:

Jo, sabent que m'estimeu, tinc plena confiança.

El meu cor s'alegra: ja em veig salvat i canto al Senyor pels seus favors.